Rovaniemen koulutuskuntayhtymä **Pöytäkirjanote § 99**
Yhtymähallitus
2026-9 REDUn yhtymähallituksen kokous
30.10.2026 klo 10.00

Kokousaika ja paikka

Aika: 30.10.2026 10:00 - 12:05

Paikka: REDU, Korvanranta 50 (kokoustila 130, 1. krs), Rovaniemi

Osallistujat/päätöksentekijät

Päätöksentekijät

Vesa Haapala	Puheenjohtaja etänä, puheenjohtaja § 91-103 ja 105
Liisa Hallikainen	Jäsen
Maria Heikkilä	2. varapuheenjohtaja
Krista Heikkinen	Jäsen
Anitta Jaakola	Jäsen
Jenni Perälä-Paananen	Jäsen
Jaakko Kemppe	Jäsen
Ilkka Rautio	Jäsen
Sirkka Pikkuvirta	1. varapuheenjohtaja, puheenjohtajana § 104
Saana Veltheim	Jäsen
Vesa Ylinampa	Jäsen

Muut Osallistujat

Saija Niemelä-Pentti	Esittelijä
Tarja Piittisjärvi	Kokoussihteeri
Veli-Pekka Laukkanen	kuultavana § 98-99, § 102
Sirkku Purontaus	kuultavana § 96, § 98-99

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä
Yhtymähallitus
2026-9 REDUn yhtymähallituksen kokous

Pöytäkirjanote

Heikki Hannola	kuultavana § 98-99
Leena Vanhatalo	kuultavana § 98-99
Ella Salmela	kuultavana paikalla § 94
Kari Rekilä	kuultavana paikalla § 95

Poissa

Mirjami Palojärvi	kuultavana
Tapani Tuomaala	kuultavana

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Kuntayhtymän yleinen tietoverkko www.redu.fi/ilmoitustaulu (viralliset kuulutukset)
2.11.2026

Päätös on lähetetty asianosaiselle: 2.11.2026

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä **Pöytäkirjanote**
Yhtymähallitus
2026-9 REDUn yhtymähallituksen kokous
30.10.2026 klo 10.00

---

99 § Rovaniemen koulutuskuntayhtymän alustava talousarvio ja investointisuunnitelma vuodelle 2027

Valmistelija: Talouspäällikkö Leena Vanhatalo leena.vanhatalo@redu.fi, 040 198 4192

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2029 laadintaohjeen ja aikataulun yhtymähallitus on hyväksynyt kokouksessa 27.8.2026 § 62.

Kuntayhtymän talousarvioesitys

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää ammatillisen koulutuksen järjestämiseen rahoitusta valtion talousarviomäärärahan ja kuntien rahoitusosuuden rahoissa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää rahoitusta ammatillisen koulutuksen järjestämiseen valtion talousarvion määrärahan ja kuntien rahoitusosuuden puitteissa. Vuoden 2027 ammatillisen koulutuksen rahoitus myönnetään uudistetun lainsäädännön pohjalta. Ammatillisen koulutuksen laskennallinen perusrahoitus määräytyy kahden aikaisemman tilastokauden 1.7.2024-30.6.2026 toteumien perusteella:

- Toteutuneiden opiskelijavuosien perusteella (50 %)
- Suoritettujen tutkintojen ja tutkintojen osien osaamispisteiden perusteella (30 %) - Opiskelijoiden sijoittumisen perusteella (18 %) - Opiskelija- ja työelämä palautteen perusteella (2 %).

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä on valittu mukaan ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeiluun, jota toteutetaan vuosina 2026–2033. Perusrahoituksen lisäksi koulutuskuntayhtymälle on toiminnanohjauskokeilun sopimuksella sovittu harkinnanvaraista rahoitusta.

Talousarvion 2027 valmistelussa rahoituslaskenta on laadittu kuluvan vuoden ministeriön talousarvioehdotuksen pohjalta. Rahoituksen kokonaismäärä on 41,2 miljoonaa euroa. Laskennallisen perusrahoituksen arvio on 39,6 miljoonaa euroa, Lapin Urheiluopiston ja Lapin kesäyliopiston VST rahoituksen arvio on 1,1 miljoonaa euroa sekä harkinnanvaraisen arvio on 0,5 miljoonaa euroa.

Rahoituksen määrä riippuu REDUn omien tulosten lisäksi myös muiden koulutuksen

järjestäjien onnistumisesta. Ministeriön suoritepäätös vuodelle 2027 saadaan joulukuussa (liitteenä taulukko).

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän alustavan talousarvioesityksen mukaan:

- Ulkoisten toimintatuottojen muutos on -0,36 %.
- Ministeriön rahoituksen osuus toiminnan tuotoista on 80,04 % ja siihen on budjetoitu kasvua 1,37 M€ (3,4 %).
- Toimintakulut pienenevät 0,96 %.
- Toimintakate on 3,17 M€.
- Suunnitelman mukaiset poistot ja rahoituskulut ovat yhteensä 3,8 M€, jolloin vuosikate ei täysin kata poistoja.
- Lainamäärä vuoden 2026 lopussa on 17,1 M€.
- Taseessa oleva ylijäämä aikaisemmilta vuosilta on 9,1 M€.

Yhtymähallitukselle esitetään hyväksyttäväksi tilikauden yli-/alijäämä nolla, jolloin aikaisempien vuosien ylijäämää ei ole tarvetta purkaa.

Kuntayhtymän investointiesitys
Investointikehitys vuodelle 2027 on yhteensä 9,0 miljoonaa euroa.
Kiinteistökehitysohjelman toteutukseen esitetään yhteensä 7,0 miljoonaa euroa, pientalo 0,4 miljoonaa euroa ja kalusto- ja laitehankintoihin yhteensä 1,61 miljoonaa euroa.
Kiinteistökehitysohjelma etenee aikataulussa suunnitelman mukaisesti. Muutos- ja peruskorjaustyöt saatetaan loppuun Jänkätien ja Jokiväylän osalta vuoden 2027 aikana.
Käynnistetään Urheiluopiston osalta kiinteistökehitysohjelman toteutusta.
Investointiohjelmaa tullaan tarkentamaan suunnittelun ja kustannuslaskennan edetessä.

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän perussopimuksen 15 §:n mukaan kuntayhtymän tulee varata jäsenkunnille tilaisuus esitysten tekemiseen kuntayhtymän toiminnan sopeuttamiseksi jäsenkuntien toiminnallisiin tavoitteisiin ja taloudellisiin mahdollisuuksiin sekä kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Huomioidaan, että jäsenkunnat eivät osallistu Rovaniemen koulutuskuntayhtymän kustannuksiin.
Perussopimuksen mukaan merkittävistä toimintaan ja talouteen liittyvistä muutoksista ja hankkeista on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot.

Peruspääomalle maksetaan korkoa, jonka suuruudesta päättää vuosittain yhtymäkokous.

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä **Pöytäkirjanote**
Yhtymähallitus
2026-9 REDUn yhtymähallituksen kokous

Esitys:

Johtaja:

Yhtymähallitus
- käsittelee alustavan talousarvion ja investointiesityksen vuodelle 2027.
- hyväksyy talousarvion tilikauden yli-/alijäämäksi nolla.
- pyytää talousarvio- ja investointiesityksestä jäsenkuntien lausunnot 16.11.2026 mennessä.

Päätös:

Merkittiin, että pöytäkirjan liitteeksi otettiin päivitettynä TA sitovat laadulliset tavoitteet 2027. Merkittiin pöytäkirjaan, että kuultavina olivat talouspäällikkö Leena Vanhatalo, rehtori Sirkku Purontaus, rehtori Heikki Hannola ja kehitysjohtaja Veli-Pekka Laukkanen.

Yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti tehdyn päätösesityksen.

Liitteet

Liite 99.1. LIITE Talousarvio 2027.pdf
Liite 99.2. LIITE TA2027 taulukko.docx
Liite 99.3. LIITE TA-2027 sitovat laadulliset tavoitteet TÄYDENNETTY.docx Liite 99.4. OHMAT Määrälliset tavoitteet 2027.pdf

2026 ROVANIEMEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

	Tilinpäätös 2025	Talousarvio +muutos 2026	Kum Tot. 09-2026	Talousarvio 2027
Myyntituotot	44 679 753	46 019 378	34 049 361	46 604 708
Sisäiset myyntituotot	8 434 429	9 932 544	7 371 432	11 432 157
Maksutuotot	8 018	0	4 073	289
Tuet ja avustukset	3 708 075	2 240 297	1 913 028	1 990 475
Vuokratuotot	3 647 242	2 421 300	1 875 322	2 653 500
Sisäiset vuokratulot	6 140 907	7 142 720	5 337 101	7 508 500
Muut tuotot	2 467 263	941 431	833 743	97 500
Muut toimintatuotot	**12 255 412**	**10 505 451**	**8 046 167**	**10 259 500**
TOIMINTATUOTOT	**69 085 687**	**68 697 670**	**51 384 061**	**70 287 129**
Palkat ja palkkiot	-24 873 706	-25 292 390	-18 345 782	-25 266 376
Eläkekulut	-4 335 468	-4 289 625	-3 227 017	-4 303 480
Muut henkilösivukulut	-797 996	-968 858	-591 083	-1 087 063
Henkilösivukulut	**-5 133 464**	**-5 258 484**	**-3 818 100**	**-5 390 543**
Henkilöstökulut	**-30 007 170**	**-30 550 874**	**-22 163 882**	**-30 656 919**
Muiden palvelujen ostot	-11 498 660	-9 613 486	-7 485 782	-9 478 855
Sisäinen, palvelujen ostot	-8 434 429	-9 932 544	-7 371 432	-11 432 157
Palvelujen ostot	**-19 933 089**	**-19 546 030**	**-14 857 214**	**-20 911 013**
Ostot tilikauden aikana	-6 526 306	-6 617 595	-5 141 877	-6 312 551
Varastojen lisäys/vähennys	866	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-6 525 440**	**-6 617 595**	**-5 141 877**	**-6 312 551**
Avustukset kotitalouksille	-178 265	-61 700	-142 610	-72 200
Avustukset yhteisöille	0	0	-300	0
Avustukset	**-178 265**	**-61 700**	**-142 910**	**-72 200**
Vuokrakulut	-1 039 587	-980 249	-713 238	-940 611
Sisäiset vuokrat	-6 140 907	-7 142 720	-5 337 101	-7 508 500
Muut kulut	-2 804 152	-816 584	-569 952	-711 515
Muut toimintakulut	**-9 984 646**	**-8 939 553**	**-6 620 291**	**-9 160 626**
TOIMINTAKULUT	**-66 628 610**	**-65 715 751**	**-48 926 175**	**-67 113 309**
TOIMINTAKATE	**2 457 077**	**2 981 918**	**2 457 886**	**3 173 820**
Korkotuotot	269 186	43 000	1 229	143 000
Muut rahoitustuotot	466 911	13 000	127 282	500 000
Korkokulut	-230 440	-280 068	-106 479	-400 580
Muut rahoituskulut	-92 763	-173 250	-72 836	-97 800
Rahoitustuotot ja -kulut	412 894	-397 318	-50 805	144 620
VUOSIKATE	**2 869 971**	**2 584 600**	**2 407 081**	**3 318 440**
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 725 002	-3 352 411	-2 375 510	-3 710 440
Arvonalentumiset	-11 161 199	0	0	0

ROVANIEMEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

2026 ROVANIEMEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

	Tilinpäätös 2025	Talousarvio +muutos 2026	Kum Tot. 09-2026	Talousarvio 2027
Poistot ja arvonalentumiset	-14 886 201	-3 352 411	-2 375 510	-3 710 440
Satunnaiset kulut	0	0	-10 136	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	-10 136	0
TILIKAUDEN TULOS	**-12 016 230**	**-767 811**	**21 435**	**-392 000**
Poistoeron lisäys/vähennys	9 416 786	417 811	625 183	392 000
Rahastojen lisäys/vähennys	2 605 257	350 000	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	12 022 044	767 811	625 183	392 000
Laskennalliset erät	-5 813	0	-116	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**0**	**0**	**646 503**	**0**

2026 SISÄISET PALVELUT

	Tilinpäätös 2025	Talousarvio +muutos 2026	Kum Tot. 09-2026	Talousarvio 2027
Myyntituotot	2 888 056	2 949 762	2 141 974	1 981 706
Sisäiset myyntituotot	5 107 024	4 894 084	3 862 875	4 866 612
Maksutuotot	0	0	532	289
Tuet ja avustukset	204 972	74 675	52 556	75 357
Vuokratuotot	3 237 794	2 060 000	1 597 908	2 274 200
Sisäiset vuokratulot	6 134 647	7 142 720	5 336 993	7 508 500
Muut tuotot	2 288 697	883 131	633 420	24 000
Muut toimintatuotot	**11 661 139**	**10 085 851**	**7 568 321**	**9 806 700**
TOIMINTATUOTOT	**19 861 191**	**18 004 372**	**13 626 258**	**16 730 665**
Palkat ja palkkiot	-3 706 980	-3 855 510	-2 804 820	-4 092 822
Eläkekulut	-640 342	-648 399	-490 165	-691 875
Muut henkilösivukulut	-123 324	-146 887	-90 812	-174 918
Henkilösivukulut	**-763 665**	**-795 287**	**-580 976**	**-866 793**
Henkilöstökulut	**-4 470 645**	**-4 650 797**	**-3 385 797**	**-4 959 615**
Muiden palvelujen ostot	-5 709 064	-4 529 594	-3 462 162	-4 229 614
Sisäinen, palvelujen ostot	-705 174	-419 527	-404 677	-451 923
Palvelujen ostot	**-6 414 237**	**-4 949 121**	**-3 866 840**	**-4 681 537**
Ostot tilikauden aikana	-3 521 935	-3 902 670	-2 649 815	-3 265 856
Varastojen lisäys/vähennys	1 132	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-3 520 803**	**-3 902 670**	**-2 649 815**	**-3 265 856**
Vuokrakulut	-234 380	-241 000	-157 265	-204 676
Sisäiset vuokrat	-106 800	-113 381	-85 050	-123 980
Muut kulut	-2 626 698	-747 374	-474 385	-591 565
Muut toimintakulut	**-2 967 878**	**-1 101 755**	**-716 700**	**-920 221**
TOIMINTAKULUT	**-17 373 564**	**-14 604 342**	**-10 619 152**	**-13 827 229**
TOIMINTAKATE	**2 487 627**	**3 400 030**	**3 007 107**	**2 903 436**
Korkotuotot	269 032	43 000	1 332	143 000
Muut rahoitustuotot	456 991	10 000	119 861	500 000
Korkokulut	-222 254	-280 000	-101 832	-400 000
Muut rahoituskulut	-92 171	-173 000	-69 309	-93 000
Rahoitustuotot ja -kulut	411 597	-400 000	-49 948	150 000
VUOSIKATE	**2 899 225**	**3 000 030**	**2 957 159**	**3 053 436**
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 559 555	-2 111 315	-1 492 127	-2 331 659
Arvonalentumiset	-11 161 199	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-13 720 754	-2 111 315	-1 492 127	-2 331 659
Satunnaiset kulut	0	0	-10 136	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	-10 136	0

ROVANIEMEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

2026 SISÄISET PALVELUT

	Tilinpäätös 2025	Talousarvio +muutos 2026	Kum Tot. 09-2026	Talousarvio 2027
TILIKAUDEN TULOS	**-10 821 530**	**888 715**	**1 454 895**	**721 777**
Poistoeron lisäys/vähennys	9 222 937	603 866	479 797	392 000
Rahastojen lisäys/vähennys	2 605 257	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	11 828 195	603 866	479 797	392 000
Laskennalliset erät	-5 813	0	-116	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**1 000 852**	**1 492 580**	**1 934 576**	**1 113 777**

2026 LAPIN KOULUTUSKESKUS REDU

	Tilinpäätös 2025	Talousarvio +muutos 2026	Kum Tot. 09-2026	Talousarvio 2027
Myyntituotot	34 273 639	35 194 471	26 068 931	36 313 589
Sisäiset myyntituotot	3 137 690	4 992 460	3 507 539	6 518 980
Maksutuotot	4 857	0	3 027	0
Tuet ja avustukset	2 876 630	1 602 967	1 567 467	1 479 875
Vuokratuotot	78 164	29 300	54 811	52 300
Muut tuotot	173 675	55 300	168 126	54 000
Muut toimintatuotot	**251 839**	**84 600**	**222 937**	**106 300**
TOIMINTATUOTOT	**40 544 655**	**41 874 498**	**31 369 900**	**44 418 744**
Palkat ja palkkiot	-17 983 117	-18 321 830	-13 287 775	-18 317 051
Eläkekulut	-3 136 840	-3 114 432	-2 332 535	-3 123 890
Muut henkilösivukulut	-567 799	-703 517	-428 617	-789 001
Henkilösivukulut	**-3 704 639**	**-3 817 949**	**-2 761 152**	**-3 912 892**
Henkilöstökulut	**-21 687 756**	**-22 139 779**	**-16 048 926**	**-22 229 943**
Muiden palvelujen ostot	-3 892 021	-3 261 192	-2 636 243	-3 396 698
Sisäinen, palvelujen ostot	-6 364 769	-8 169 542	-5 955 703	-9 541 104
Palvelujen ostot	**-10 256 790**	**-11 430 734**	**-8 591 946**	**-12 937 802**
Ostot tilikauden aikana	-2 885 348	-2 617 325	-2 378 116	-2 934 395
Varastojen lisäys/vähennys	-266	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-2 885 614**	**-2 617 325**	**-2 378 116**	**-2 934 395**
Avustukset kotitalouksille	-178 015	-61 600	-142 510	-72 100
Avustukset yhteisöille	0	0	-300	0
Avustukset	**-178 015**	**-61 600**	**-142 810**	**-72 100**
Vuokrakulut	-709 432	-653 998	-495 873	-655 040
Sisäiset vuokrat	-4 791 143	-5 525 798	-4 142 679	-5 833 020
Muut kulut	-144 184	-55 310	-81 459	-58 950
Muut toimintakulut	**-5 644 759**	**-6 235 106**	**-4 720 011**	**-6 547 010**
TOIMINTAKULUT	**-40 652 934 -**	**-42 484 545 -**	**-31 881**	**-44 721 250 -**
TOIMINTAKATE	**108 280**	**610 047**	**810 -511 910**	**302 506**
Korkotuotot	103	0	-103	0
Muut rahoitustuotot	8 930	3 000	7 408	0
Korkokulut	-8 133	-68	-4 646	-580
Muut rahoituskulut	-556	-250	-3 285	-4 800
Rahoitustuotot ja -kulut	345	2 682	-627	-5 380
VUOSIKATE	**-107 934**	**-607 365**	**-512 537**	**-307 886**
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 148 426	-1 208 954	-872 833	-1 364 517
Poistot ja arvonalentumiset	-1 148 426	-1 208 954	-872 833	-1 364 517
TILIKAUDEN TULOS	**-1 256 360**	**-1 816 319**	**-1 385 370**	**-1 672 403**

2026 LAPIN KOULUTUSKESKUS REDU

	Tilinpäätös 2025	Talousarvio +muutos 2026	Kum Tot. 09-2026	Talousarvio 2027
Poistoeron lisäys/vähennys	193 849	-186 055	145 387	0
Rahastojen lisäys/vähennys	0	350 000	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	193 849	163 945	145 387	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-1 062 511**	**-1 652 374**	**-1 239 983**	**-1 672 403**

2026 LAPIN URHEILUOPISTO

	Tilinpäätös 2025	Talousarvio +muutos 2026	Kum Tot. 09-2026	Talousarvio 2027
Myyntituotot	7 518 058	7 875 145	5 838 455	8 309 413
Sisäiset myyntituotot	189 715	46 000	1 019	46 565
Maksutuotot	3 161	0	514	0
Tuet ja avustukset	626 474	562 655	293 005	435 242
Vuokratuotot	331 284	332 000	222 603	327 000
Sisäiset vuokratulot	6 260	0	108	0
Muut tuotot	4 891	3 000	32 197	19 500
Muut toimintatuotot	**342 434**	**335 000**	**254 909**	**346 500**
TOIMINTATUOTOT	**8 679 841**	**8 818 800**	**6 387 902**	**9 137 720**
Palkat ja palkkiot	-3 183 609	-3 115 050	-2 253 187	-2 856 503
Eläkekulut	-558 286	-526 794	-404 317	-487 715
Muut henkilösivukulut	-106 874	-118 454	-71 655	-123 144
Henkilösivukulut	**-665 160**	**-645 248**	**-475 972**	**-610 858**
Henkilöstökulut	**-3 848 769**	**-3 760 298**	**-2 729 159**	**-3 467 362**
Muiden palvelujen ostot	-1 897 575	-1 822 700	-1 387 378	-1 852 543
Sisäinen, palvelujen ostot	-1 364 486	-1 343 475	-1 011 051	-1 439 130
Palvelujen ostot	**-3 262 061**	**-3 166 175**	**-2 398 429**	**-3 291 673**
Ostot tilikauden aikana	-119 023	-97 600	-113 946	-112 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-119 023**	**-97 600**	**-113 946**	**-112 300**
Avustukset kotitalouksille	-250	-100	-100	-100
Avustukset	**-250**	**-100**	**-100**	**-100**
Vuokrakulut	-95 774	-85 251	-60 100	-80 895
Sisäiset vuokrat	-1 242 964	-1 503 541	-1 109 373	-1 551 500
Muut kulut	-33 271	-13 900	-14 107	-61 000
Muut toimintakulut	**-1 372 009**	**-1 602 692**	**-1 183 580**	**-1 693 395**
TOIMINTAKULUT	**-8 602 112**	**-8 626 864**	**-6 425 213**	**-8 564 830**
TOIMINTAKATE	**77 729**	**191 935**	**-37 311**	**572 890**
Korkotuotot	51	0	0	0
Muut rahoitustuotot	990 -	0	14	0
Korkokulut	53	0	-1	0
Muut rahoituskulut	-36	0	-242	0
Rahoitustuotot ja -kulut	952	0	-229	0
VUOSIKATE	**78 681**	**191 935**	**-37 540**	**572 890**
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 021	-32 142	-10 549	-14 264
Poistot ja arvonalentumiset	-17 021	-32 142	-10 549	-14 264
TILIKAUDEN TULOS	**61 660**	**159 793**	**-48 090**	**558 626**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**61 660**	**159 793**		

	-48 090	**558 626**

1 000 €	Talousarvio 2027	TS 2028	TS 2029
Rakennushankkeet			
Korjaussuunnitelman mukaiset suunnittelu ja muutostyöt	**7 000**	8 000	7 000
Pientalo, rakennus-, talotekniikan ja sähköalan harjoitteluja koulutusympäristö vuosille 2025-2028	**400**	370	
Menot yhteensä	**7 400**	8 370	7 000
Aineettomat oikeudet, koneet ja kalusto			
Sisäiset palvelut			
Menot	**240**	400	500
Lapin koulutuskeskus REDU			
Menot	**1 503**	1200	1000
Tulot	**-132**		
Netto	**1 371**	1200	1000
Santasport Lapin Urheiluopisto			
Menot		150	150
Menot yhteensä	**1 743**	1 750	1 650
Tulot yhteensä	**-132**		
Netto yhteensä	**1 611**	1 750	1 650
INVESTOINNIT KUNTAYHTYMÄ YHTEENSÄ			
Menot	**9 143**	10 120	8 650
Tulot	**-132**		
Netto	**9 011**	10 120	8 650

Talousarviovuosi sitova, muut suunnitteluvuodet ohjeellisena.

99 §:n Rovaniemen koulutuskuntayhtymän alustava talousarvio ja investointisuunnitelma vuodelle 2027 taulukko

Tuloslaskelma	TP-2025 1 000 € (ulkoinen)	TA-2026 1 000 € (ulkoinen)	TA-2027 1 000 € (ulkoinen)	Muutos 2026–2027 %
Toimintatuotot	54 510 €	51 622 €	51 436 €	-0,36 %
Toimintakulut	-52 053 €	-48 640 €	-48 173 €	-0,96 %
Toimintakate	2 457 €	2 982 €	3 174 €	6,44 %
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0	0	

Talousarvio 2027
29.10.2026
Versio 1.2

Talousarvio 2027

Sitovat tavoitteet, toimenpiteet, tulokset ja riskit

Kehittämisen painopistealueet ja sitovat tavoitteet toimintavuodelle 2027

MISSIO: *Osaavan ja elinvoimaisen Lapin puolesta*

Painopistealue 1: Osaava ja elinvoimainen Lappi

1. Valoisa tulevaisuus lappilaisille ja Lapin työelämälle
2. Laadukasta vapaa-aikaa lappilaisille

VISIO 2030: *Askeleen edellä osaamisen kehittämisen ja elinvoiman edistämisen ratkaisuissa*

Painopistealue 2: Uudistuva ja kokeileva REDU

3. Opetuksen ja oppimisen laadun kehittäminen
4. Kiinteistöjen kehittämisohjelman toimeenpano
5. Kuntayhtymän uuden toimintamallin ja organisaation toimeenpano

ARVOT: *Teemme työtä asiakkaiden parhaaksi vastuullisesti ja yhdessä*

Painopistealue 3: Asiakkaiden parhaaksi vastuullisesti ja yhdessä

6. Opetuksen ja ohjauksen määrällinen lisääminen ja tarvittavan oppimisen tuen varmistaminen

7. Sosiaalisen, ekologisen ja taloudellisen vastuullisuuden lisääminen

Seuraavien sivujen taulukoissa on esitetty tavoitteittain mitä tehdään, mitä tuloksia tavoitellaan, kehittämisestä vastaavat sekä tavoitteen toteuttamista uhkaavat riskit.

Talousarvio 2027
26.10.2026

Painopistealue 1: Osaava ja elinvoimainen Lappi

TO) Tavoite on osa Rovaniemen koulutuskuntayhtymän toiminnanohjauksen toimenpiteiden toimintasuunnitelmaa

Sitova tavoite	**Toiminta** Mitä tehdään 2027?	**Tuotos / tulos** Millä tavoitteen toteutumista mitataan	**Kehittämisestä vastaava** vastuualue tai hanke ja resurssi	**Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskit**
1. **Valoisa tulevaisuus lappilaisille ja Lapin työelämälle**	Uudistetaan ennakoinnin ja koulutustarjonnan suunnittelun prosessit (TO	Hyväksytty ennakoinnin ja koulutustarjonnan suunnittelun toimintamalli ja vuosikello otetaan osaksi johtamisen, päätöksenteon ja toiminnan suunnitteluun. Ennakointiaineistot löytyvät yhdestä paikasta.	Kehitysjohtaja, työelämäpalvelupäällikkö, pedagoginen päällikkö.	Laadittua mallia ei hyväksytä ja/tai ei oteta käyttöön. Ennakointi ja koulutustarjontasuunnittelu jää toiminnan suunnittelusta, johtamisesta ja päätöksenteosta erilliseksi prosessiksi.

	Vakiinnutetaan ja systematisoidaan työelämäfoorumit kuntayhtymän omistajakunnissa valmisteilla olevan mallin mukaisesti (TO	Työelämäfoorumit on järjestetty suunnitellun aikataulun/vuosikellon mukaisesti.	Rehtorit, työelämäpalvelupäällikkö ja koulutuspäälliköt.	Ei tunnisteta työelämäfoorumien mahdollisuuksia ja niiden vaikuttavuutta. Ei saada riittävästi työelämän edustajia työelämäfoorumeihin.
	Lisätään työllistymistä edistävien ja maakunnallisesti saavutettavien pienten osaamiskokonaisuuksien koulutustarjontaa (TO	Osaamiskokonaisuuksien suoritusten määrä on lisääntynyt. Osaamiskokonaisuuksien tarjontaa on työllisyysalueilla ja jatkuvassa haussa. Työttömien ja työnhakijoiden työllistyminen on parantunut. Työelämään sijoittuminen on parantunut.	Työelämäpalvelupäällikkö, pedagoginen päällikkö ja koulutuspäälliköt.	Ei pystytä vastaamaan riittävän ketterästi nopeasti muuttuviin työelämän tarpeisiin. Oikeaa ja ajantasaista tietoa ei saada työelämältä työllisyyttä edistävistä osaamistarpeista. Työttömien ja työnhakijoiden työllistymisestä ei saada tietoa. Ohjaushenkilöstö ei tunne riittävästi REDUn koulutustarjontaa.

	Lisätään korkeakoulujen väyläopintojen näkyvyyttä ja kiinnostavuutta (TO	Väyläopintomahdollisuudet näkyvät yhteishaun ja jatkuvan haun markkinoinnissa ja tapahtumissa hakijoille ja peruskouluille. Väyläopintoihin ilmoittautuneiden määrä on lisääntynyt.	Pedagoginen päällikkö, opiskelijapalvelupäällikkö, koulutuspäälliköt, viestintä ja markkinointi	Väyläopintojen markkinointi ei saavuta opiskelijoita. Väyläopinnot suorittaneet eivät hakeudu tutkinto-opiskelijaksi. Korkeakouluopinnot eivät kiinnosta opiskelijoita.
	Lisätään korkeakouluihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta (TO	Valmistuneista hakeutuu korkeakouluihin aiempaa enemmän	Opiskelijapalvelupäällikkö ja koulutuspäälliköt	Valmistuneet työllistyvät hyvin eivätkä he ole kiinnostuneet jatkamaan suoraan korkeakouluopinnoissa.
	Lisätään englanninkielistä koulutusta Lapin työelämän tarpeiden mukaisesti (TO	On aloitettu uusia englanninkielisiä koulutuksia yritysten ja/tai työllisyysalueiden tarpeeseen.	Koulutuspäälliköt	Työelämästä ei saada riittävästi tietoja englanninkielisten koulutusten tarpeista tai työelämän tarve vähenee. Englanninkielisiin koulutuksiin ei saada riittävästi hakijoita.

Sitova tavoite	Toiminta Mitä tehdään 2027?	Tuotos / tulos Millä tavoitteen toteutumista mitataan	Kehittämisestä vastaava vastuualue tai hanke ja resurssi	Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskit
2. **Laadukasta vapaa-aikaa lappilaisille**	Uudistetaan ja laajennetaan Lapin Urheiluopisto Santasportin ja Lapin kesäyliopiston vapaan sivistystyön koulutus- ja palvelutarjontaa.	REDU on saanut uuden laajennetun vapaan sivistystyön ylläpitämisluvan. Urheiluopiston liikunnan koulutuskeskuksen lyhytkurssivuorokausien määrä on noussut ja tarjonta monipuolistunut Kesäyliopiston kokonaistuntimäärä on noussut ja tarjonta monipuolistunut	Lapin Urheiluopisto Santasportin rehtori ja koulutuspäälliköt	OKM:n ei laajenna kuntayhtymän vapaan sivistystyön ylläpitämislupia. Ei tunnisteta uusia vapaan sivistystyön koulutus- ja palvelutarpeita. Uudistettu vapaan sivistystyön koulutus- ja palvelutarjonta ei kiinnosta asiakkaita

Painopistealue 2: Uudistuva ja kokeileva REDU

TO) Tavoite on osa Rovaniemen koulutuskuntayhtymän toiminnanohjauksen toimenpiteiden toimintasuunnitelmaa

Sitova tavoite	**Toiminta** Mitä tehdään 2027?	**Tuotos / tulos** Millä tavoitteen toteutumista mitataan	**Kehittämisestä vastaava**	**Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskit**
3. **Opetuksen ja oppimisen laadun kehittäminen**	Varmistetaan, että opiskelijoiden HOKS laaditaan ja päivitetään, koulutus- ja oppisopimukset sekä osaamisen osoittaminen (näytöt) ja arviointi tehdään ja dokumentoidaan annettujen ohjeiden mukaisesti (TO Järjestetään pedagogisten toimintatapojen sekä koulutuksen järjestämisessä käytettävien tietojärjestelmien perehdytyksiä. Kehitetään mittareiden seurantamenetelmiä ja seurataan niiden poikkeamia.	Seuranta- ja mittaritietojen työpöydän luominen päälliköille. Opetushenkilöstölle on järjestetty pedagogisia perehdytyksiä ja dokumentoinnin koulutuksia. Koulutustoiminnan dokumentointi on tehty Studentalle annettujen ohjeiden mukaisesti. Seuranta- ja mittaritietoja on käyty läpi tutkintokohtaisissa palavereissa.	Rehtorit, pedagoginen päällikkö, opiskelijapalvelupäällikkö ja koulutuspäälliköt	Opetushenkilöstöllä ei ole riittävä dokumentoinnin osaaminen. Opetushenkilöstö ei tunnista dokumentoinnin merkitystä. Dokumentoinnin toteuttamista ja mittareita ei seurata säännöllisesti ja puutteisiin ei reagoida ajoissa.

	Lisätään koulutuksen saavutettavuutta hybridiopetuksella (TO pilotoimalla sitä yhteisten tutkinnon osien opetuksessa.	Opetushenkilöstöä on koulutettu hybridiopetukseen. Hybridipetusta on pilotoitu yhteisten tutkinnon osien opetuksessa.	Yhteisten opintojen koulutuspäällikkö, pedagoginen päällikkö	Opetushenkilöstö ei ole saanut riittävää tukea ja perehdytystä hybridiopetukseen. Opiskelijoiden hybridiopetukseen saama tuki ei ole riittävää. Oppimisympäristön laitteistoa ei ole riittävästi ja se ei tue hybridiopetusta.
	Mahdollistetaan kansainväliset liikkuvuusjaksot kaikille niistä kiinnostuneille opiskelijoille (TO	Laadittu toimintamalli KV-ohjauksesta ja informoinnista. Opetushenkilöstölle on toteutettu kv-prosessien koulutus.	Vararehtori / rehtorit Koulutuspäälliköt	Opiskelijat ja omaopettajat eivät osallistu järjestettäviin kv-infoihin. Opettajat eivät ohjaa opiskelijoita kansainvälisen osaamisen hankkimiseen.

Sitova tavoite	Toiminta Mitä tehdään 2027?	Tuotos / tulos Millä tavoitteen toteutumista mitataan	Kehittämisestä vastaava	Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskit
4. **Kiinteistöjen kehittämisohjelman toimeenpano**	Toteutetaan loput suunnitellut kiinteistöjen muutokset Lapin koulutuskeskus REDUn Rovaniemen toimintayksiköissä ja Yhteisissä palveluissa.	Jänkätien ja Jokiväylän toimintayksiköiden muutostyöt on saatu valmiiksi. Porokadun toimintayksikön toiminta on siirtynyt Jokiväylän toimintayksikköön Korvanrannan kiinteistön Yhteisten palvelujen toiminta on siirtynyt muihin toimintayksiköihin.	Kiinteistöpäällikkö, rehtori ja koulutuspäälliköt Yhteisten palvelujen johtajat ja päälliköt	Muutostyöt eivät valmistu suunnitellussa aikataulussa. Suunnittelussa on jäänyt huomioimatta tilatarpeita. Muutoksissa ei ole huomioitu riittävästi asiakaspalvelun ja kokopäiväisen toimistotyön työtiloille asettamia vaatimuksia (tietoturva, tietosuoja, turvallisuus, ergonomia). Muutosvastarinta haastaa uusien toimintamallien toteutumista.

	Laaditaan tarkempi hankesuunnitelma ja käynnistetään peruskorjaus- ja muutostyöt Santasportin kiinteistössä.	Santaportin kiinteistön hankesuunnitelma. Peruskorjaus- ja muutostyöt on aloitettu.	Kuntayhtymän johtaja, kiinteistöpäällikkö, Lapin Urheiluopiston rehtori ja Santasport Finland Oy:n toimitusjohtaja.	Ei löydetä toimivia ratkaisuja eri toimijoiden tarpeiden osalta. Muutostöiden kustannukset ovat liian suuret. Rovaniemen kaupungin lukioratkaisu viivästyy.
Sitova tavoite	**Toiminta** Mitä tehdään 2027	**Tuotos / tulos** Millä tavoitteen toteutumista mitataan	**Kehittämisestä vastaava**	**Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskit**
5. **Kuntayhtymän uuden toimintamallin ja organisaation toimeenpano**	Toteutetaan uuden toimintamallin mukainen koulutustoiminnan organisointi	Henkilöt aloittaneet uusissa päällikkötehtävissä ja esihenkilökoulutus on toteutettu. Uusien päälliköiden perehdyttäminen uudistuneen toimintamallin mukaisiin tehtäviinsä. Tietojärjestelmiin ja raportointeihin on päivitetty uusi organisaatiorakenne.	Kuntayhtymän johtaja, tulosaluejohtajat/rehtorit, pedagoginen päällikkö, koulutuspäälliköt sekä Yhteisten palvelujen johtajat ja päälliköt.	Uuteen toimintamalliin ei sitouduta. Uuteen toimintamallin perehtyminen ja perehdyttäminen ei onnistu. Uutta toimintamallia ei saada käyttöön vuoden alussa kaikissa tietojärjestelmissä ja raportoinnissa, koska edellinen vuosi joudutaan raportoimaan vielä vanhalla mallilla.

	Toteutetaan päätetyt kuntayhtymän ravintolapalvelujen toimintojen uudelleenjärjestelyt.	Uudelleenjärjestelyt on toteutettu.	Kuntayhtymän johtaja ja ravintolapäällikkö.	Suunniteltu uudelleenjärjestely ei toimi käytännössä.
	Käydään omistajaohjaukselliset neuvottelut tytäryhtiöiden kanssa niiden strategisista valinnoista.	Tytäryhtiöiden strategiset valinnat ovat yhdensuuntaisia kuntayhtymän strategisten valintojen ja suunnitelmien kanssa.	Kuntayhtymän johtaja ja kehitysjohtaja, yhtymähallitus, yhtiöiden toimitusjohtajat ja hallitukset.	Ei löydetä tai saada sovittua yhtiöiden kanssa yhteisistä strategisista valinnoista.

Painopistealue 3: Asiakkaiden parhaaksi vastuullisesti ja yhdessä

TO) Tavoite on osa Rovaniemen koulutuskuntayhtymän toiminnanohjauksen toimenpiteiden toimintasuunnitelmaa

Sitova tavoite	**Toiminta** **Mitä tehdään 2027?**	**Tuotos / tulos** **Millä tavoitteen toteutumista mitataan**	**Kehittämisestä vastaava**	**Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskit**
6. **Opetuksen ja ohjauksen määrällinen lisääminen ja tarvittavan oppimisen tuen varmistaminen**	Uudistetaan koulutussuunnittelun prosessia oppimispolkuja selkeyttämällä, uudistamalla koulutusten etenemiskartat sekä ottamalla käyttöön uusi suunnittelutyökalu.	Koulutussuunnitteluprosessia on uudistettu. Opetuksen resurssien suunnittelua ja ennakointia tukemaan on otettu käyttöön uudet toimintamallit ja uusia työkaluja.	Pedagoginen päällikkö Koulutuspäälliköt	Koulutussuunnittelun prosessin uudistaminen siirtyy. Uusia koulutussuunnittelun roolituksia eikä prosesseja oteta käyttöön. Koulutussuunnittelun kehittäminen (sis. tietojärjestelmät) ei onnistu suunnitellusti.
	Suunnitellaan ja toteutetaan oppivelvollisille täydet opiskeluviikot (TO	Oppivelvollisilla on opetusta tai ohjausta jokaisena viikon työpäivänä ja vähintään 28–30 tuntia viikossa. Opiskelijoiden päättökyselyissä antama palaute opetuksen ja ohjauksen	Pedagoginen päällikkö Koulutuspäälliköt	**Opetuksen ja ohjauksen l**isääntynyt **määrä** ei näy **niiden sisällöissä**.

		riittävyydestä on parantunut.		
	Lisätään työelämässä oppimista rakenteellista mallia ja työelämäyhteistyötä lisäämällä (TO	Kaikissa tutkintokoulutuksissa, joissa tavoitteena on koko tutkinto, on vähintään 20–40 % opiskeluajasta työelämässä oppimista.	Pedagoginen päällikkö Koulutuspäälliköt	Työllisyystilanne Lapissa heikkenee. Työelämässä oppimisen työpaikkoja ei saada riittävästi kaikille opiskelijoille.
	Varmistetaan, että oppimisen tuki on riittävää, oikea-aikaista ja saavutettavaa kaikille sitä tarvitseville opiskelijoille. (TO	Opiskelijoiden päättökyselyissä antama palaute tuen määrän riittävyydestä on parantunut	Pedagoginen päällikkö Koulutuspäälliköt	Oppimisen tuen tarvetta ei tunnisteta riittävän varhain. Opiskelija ei tiedä millaista tukea on saatavilla, silloin kun hän sitä tarvitsee. Opiskelijat eivät koe saavansa riittävästi tukea ja ohjausta.

Sitova tavoite	Toiminta Mitä tehdään 2027?	Tuotos / tulos Millä tavoitteen toteutumista mitataan	Kehittämisestä vastaava	Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskit
7. Sosiaalisen-, ekologisen ja taloudellisen vastuullisuuden lisääminen	Käynnistetään hyväksytyssä vastuullisuusohjelmassa suunnittelut kehittämistoimenpiteet.	Käynnistetty vastuullisohjelmassa suunnitellut kehittämistoimet. Toteutettu toiminta-vuodelle suunnitellut kehittämistoimet ja seuranta.	Konsernijohtoryhmä Vastuullisuustyöryhmä	Kehittämistoimenpiteen toteuttamisen tarvitsema resurssointi ja aikataulu on epärealistinen. Vanhasta toimintamallista poisoppiminen osoittautuu suunniteltua haasteellisemmaksi tai vaatii enemmän aikaa.
	Uudistetaan vastuullisuustoiminnan organisointia	Vastuullisuustoiminta on uudelleen organisoitu.	Konsernijohtoryhmä	Ei löydetä toimivaa mallia vastuullistoiminnan organisoimiseksi. Vastuullisuustyön resursointi on riittämätön. Vastuullisuustyön toimintamallia ei saada integroitua osaksi koko toiminnan suunnittelua, johtamista ja päätöksentekoa. Vastuullisuustyöhön ei sitouduta koko organisaation tasolla.

27.10.2026

Taulukko 4. Ammatillinen koulutus (VOS)

Ammatillinen koulutus, VOS (perusrahoitus)	Mittayksikkö	**REDU yhteensä** TP 2024	**REDU yhteensä** TP 2025	**REDU yhteensä** Tavoite TA-2026	**REDU yhteensä Tavoite TA-2027**	Lapin koulutuskeskus REDU **Tavoite TA-2027**	Lapin Urheiluopisto Santasport **Tavoite TA-2027**
Opiskelijavuodet yhteensä (vanha rahoituslaki)	OV	3 286	3 207				
Opiskelijavuodet yhteensä (uusi rahoituslaki 2026 alk.)	OV			3 090	**3 170**	**2 830**	**340**
Kustannusryhmällä painotetut opiskelijavuodet yhteensä VOS	OV				**4 380**	**3 800**	**580**
Suoritteet, pt-, at- ja eat-koulutus (suoriterahoitus)	Mittayksikkö	**REDU yhteensä** TP 2024	**REDU yhteensä** TP 2025	**REDU yhteensä** Tavoite TA-2026	**REDU yhteensä Tavoite TA-2027**	Lapin koulutuskeskus REDU **Tavoite TA-2027**	Lapin Urheiluopisto Santasport **Tavoite TA-2027**
Suoritetut osaamispisteet	osp	231 048	231 296		**222 000**	**194 000**	**28 000**
Osaamispistettä/ vuosiopiskelija	osp/vuosi	64	66		**64**	**63**	**75**
Valmistuneet opiskelijat yhteensä VOS	lkm	1 544	1 472	1 300	**1 280**	**1 100**	**180**
Suoritetut tutkinnot yhteensä VOS	lkm	1 218	1 175	1 020	**1 070**	**900**	**170**
Suoritetut osatutkinnot (pt-, at- ja eat- koulutus)	lkm	329	297	310	**420**	**400**	**20**
Vaikuttavuus, pt-, at- ja eat-koulutus (vaikuttavuusrahoitus)	Mittayksikkö	**REDU yhteensä** TP 2024	**REDU yhteensä** TP 2025	**REDU yhteensä** Tavoite TA-2026	**REDU yhteensä Tavoite TA-2027**	Lapin koulutuskeskus REDU **Tavoite TA-2027**	Lapin Urheiluopisto Santasport **Tavoite TA-2027**
Opiskelijapalaute rahoitukseen vaikuttavat kysymykset							
Opiskelijapalaute päättökysely	ka	4,29	4,36	4,4	**4,4**	**4,4**	**4,4**
Työelämäpalaute, rahoitukseen vaikuttavat kysymykset							
Työpaikkaohjaajakyselyn vastusten painotettu ka	ka	4,10	4,21	4,3	**4,3**	**4,3**	**4,3**

Taulukko 5. Vapaa sivistystyö

Kesäyliopistotoiminta yhteensä	Mittayksikkö	TP 2024	TP 2025	Tavoite TA-2026	**Tavoite TA-2027**
Kokonaistuntimäärä	h	2 889	2 784	2 100	**2 800**
Valtionosuustunnit	h	2 879	2 775	2 000	**2 700**
Liikunnan koulutuskeskustoiminta	Mittayksikkö	TP 2024	TP 2025	Tavoite TA-2026	**Tavoite TA-2027**
Lyhytkurssivuorokaudet	vrk	17 348	16 674	18 000	**20 000**

Taulukko 6. Henkilöstötyö ja kehittämistoiminta

Henkilöstötyö	Mittayksikkö	REDU yhteensä TP 2024	REDU yhteensä TP 2025	REDU yhteensä Tavoite TA-2026	**REDU yhteensä Tavoite TA-2027**
Opettajien kelpoisuus	%	93 %	93 %	92 %	**92 %**
Henkilöstön kehittäminen, koulutuksiin käytetty aika	h/hlö	19	18	25	**25**
Työyhteisökyselyn tyytyväisyysindeksi [3]	%	75 %	80 %		
ENPS Kuinka todennäköisesti suosittelisit työnantajaa työpaikkana	NPS				**20**

Kehittämistoiminta	Mittayksikkö	REDU yhteensä TP 2024	REDU yhteensä TP 2025	REDU yhteensä Tavoite TA-2026	**REDU yhteensä Tavoite TA-2027**
Kehittämistoiminnan laajuus (hankkeiden henkilötyövuodet)	htv	40	46	40	**24**
Kehittämistoiminnan suhteellinen osuus tulorahoituksesta	%	5,6 %	10,6 %	5,8 %	**3,8 %**

Yhtymähallituksen päätöksiä koskevat muutoksenhakuohjeet

I Muutoksenhakukielto

Päätöksestä, joka koskee vain valmistelua, täytäntöönpanoa tai kokouksen järjestäytymistä, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta (KuntaL 136 §).

Palkkauspäätösten osalta päätöksestä ei voi tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta, koska päätös koskee työ- ja virkaehtosopimuksen tulkintaa, soveltamista tai työnantajan työnjohto- ja valvontaoikeuden käyttämistä. Asia kuuluu pääsopimuksen mukaisen neuvottelumenettelyn piiriin ja työtuomioistuimen toimivaltaan (TTL 646/1974 1 § ja KVhl 304/2003 50 § 2 mom.).

Lakiin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa (§ 23) perustuvat riita-asiat ja hyvitysvaatimukset käsitellään yleisessä tuomioistuimessa.

Pykälät: 91, 92, 93, 94, 95, 96, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105